

Nr 246

Av herrar **Hammar** och **Enskog**, om anslag till stöd för en nordisk bokmarknad.

(Lika lydande med motion nr 203 i Första kammaren)

Frågan om tillskapandet av en gemensam nordisk bokmarknad har varit föremål för diskussion i många år. Det är uppenbart, att en dylik marknad skulle vara utomordentligt värdefull. Det är här inte bara fråga om att stärka de kulturella förbindelserna mellan länderna, utan också att öka den ömsesidiga förståelsen för varandras språk. Det måste naturligtvis också vara fördelaktigt för författarna, om deras verk kan finna avsättning inom hela Norden.

Ett betydelsefullt steg i riktning mot en friare ordning har tagits därigenom att tullar och andra importrestriktioner för böcker, klichéer och trycksaker i stor utsträckning slopats i de nordiska länderna. Mycket återstår emellertid att göra.

En av anledningarna till att det nordiska litteraturutbytet är av så förhållandevis liten omfattning är att bokanmälningar och pressnotiser beträffande grannländernas litteratur endast förekommer i mycket begränsad utsträckning. Trots vissa undantag blir helhetsbilden likväl att dagspressen i de nordiska länderna ganska ensidigt koncentrerar sig på det egna landets litteratur. Följden har blivit att den breda läsekretsen är ganska obekant med grannländernas bokproduktion.

Frågan har länge diskuterats inom Nordiska kulturkommissionen (NKK), som framfört en rad konkreta förslag. Några av dessa har i anledning av ett medlemsförslag år 1958 tagits upp till behandling av Nordiska rådet. I en rekommendation till regeringarna (rek. nr 30/1958) hemställdes bl. a., att anslag årligen måtte beviljas i varje land för följande ändamål:

1. Stipendier för litteraturkritiker: sammanlagt 6 000 norska kronor.
2. Särskilt statsbidrag till folkbiblioteken för inköp av grannländernas litteratur på originalspråket: 30 000 norska kronor.
3. Till Föreningarna Norden för att ordna uppsatstävlingar: 8 000 norska kronor.

Vid ett nordiskt undervisningsministermöte i februari 1959 beslöt ministrarna anbefalla att de ovannämnda anslagen så snart som möjligt skulle anvisas i samtliga länder. Denna anbefallning upprepades när ministrarna sammanträdde i Helsingfors i mars 1961.

Tyvärr har det ännu efter fyra år ej visat sig möjligt att tillgodose dessa

relativt blygsamma önskemål. Visserligen har i Finland särskilda medel anvisats för litteraturkritikerutbyte liksom bidrag lämnats Föreningen Pohjola-Norden för ifrågavarande ändamål. I Norge har medel anslagits för såväl folkbibliotekens inköp av nordisk litteratur som för litteraturkritikerstipendier. I Sverige har emellertid några åtgärder ännu ej vidtagits i anledning av rekommendationen.

Då övriga länder kunnat lämna vissa bidrag till denna frågas lösning, borde det vara möjligt även för Sverige. Det är här fråga om anslag av en mycket blygsam storleksordning, vilket dock i viss mån skulle förbättra möjligheterna att öka kännedomen om grannländernas litteratur.

Med hänsyn till vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen för nästkommande budgetår måtte bevilja
de anslag till stöd för en nordisk bokmarknad som angives i
Nordiska rådets ovan återgivna rekommendation nr 30/1958.

Stockholm den 24 januari 1963

Olof Hammar

C.-G. Enskog
